

Lukášovo Evangelium 18,9-14
Farizeus, celník a příběh

1. čtení: 2 Sam 12,1-7a ...Ten muž jsi Ty ...

kázání: Lk 18,9-14 ... Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. ...

Bratři a sestry,

je Vám jasné, co tím chtěl Ježíš říci? Tímhle podobenstvím o farizeovi a celníkovi? Já doufám, že ano. Dokonce je to tam přímo napsané. Na začátku se tam píše, že tohle Ježíš řekl o lidech, kteří si sami na sobě a své spravedlnosti zakládali a kvůli tomu pohrdali ostatníma lidma. Takže asi takhle: Nezakládej si na své spravedlnosti a už vůbec nepohrdej ostatníma lidma. A na konci k tomu říká ještě něco: Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen. To jsou moudra, co? Ono se to dá i docela lehce zapamatovat. Celkem přesně. A pak chodit po světě a v lepším případě ta moudra žít. V horším případě je říkat lidem a otravovat je jima.

Dobře, po přečtení tohto Ježíšova podobenství, na co máme být my křesťané odborníci? (zahrádkáři na pěstování, Sokoli na cvičení, včelaři na včely. Na co my?) Proč Ježíš ten příběh říká? Pro pochopení Bible je tohle moc užitečná otázka. Proč? Proč to v té Bibli je? No abychom věděli, že nemáme pohrdat ostatníma lidma a že se nemáme povyšovat? Ne. To víme z toho začátku a konce. Ale proč je tam to mezi tím? Ten příběh o farizeovi a celníkovi? Proč Bible není jen knihou mouder ale z 80ti procent knihou příběhů? Zbytek jsou básně. No, aby tomu lidi víc porozuměli? Že Ježíš říkal ty příběhy ze své doby, s lidma a věcma, kterým ostatní rozuměli a tak aby lépe pochopili to moudro? Ne! Tak proč?

Já mám tohle podobenství moc rád. Vlastně mám skoro všechna Ježíšova podobenství moc rád. Ale tohle je zvláštní. Vemte si, že se odehrává na začátku letopočtu, 2000 let starý příběh. Navíc tam jsou slova, která už dnes úplně nedávají smysl nebo dávají jiný smysl. Chrám, farizeus, celník. A přece tomu nějak rozumíme. Farizeus, to je pokrytec, ne? A celník, počkat, s celníkama se Ježíš scházel hodně a jeden z nich byl dokonce jeho učedníkem, jedním z dvanácti. Takže celníci byli docela fajn.

A teď bych už konečně mohl začít další pěkné kázání a říci Vám, že farizeové nebyli pokrytci ale hluboce věřící a upřímně hledající lidé, kteří se ze všech sil snažili žít život podle Božích přikázání. A že celníci nebyli žádní prima chlapíci, takoví ti zlodějové ve stylu Jean Paul Belmonda. To vůbec ne. Že to byli šmejdi, kteří bohatli na odírání těch chudých a bezmocných. Že to jejich povolání byla taková státem řízená korupce. A mohl bych pokračovat a dát Vám odpovědi na všechny ty otázky. (Na které jste se vlastně neptali, to já se ptal.) Ale to by byla myslím trochu nuda. Zkusme tohle. Zavřete oči a já ten příběh budu ještě jednou číst, pomalu a zkuste si ho představit.

Čtení...

A pro ty z vás, kteří nedostali tolik představivosti zkusím ještě tohle: (stojím vepředu a modlím se, stojím tiše vzadu a koukám do země)

Proč Ježíš vyprávěl tenhle příběh? Proč nestačilo to moudro na začátku a to moudro na konci? Protože moudra jsou k tomu, abychom věděli. Příběhy k tomu, aby nás proměnily. Příběh můžeš slyšet, když zavřeš oči, můžeš ho vidět, když půjdeš ještě trošku dál, můžeš ho prožít. A to, co prožiješ, ti mění život. Ne to, co víš. Život člověka proměňuje to, co prožije. Ne to, co ví.

Víte co, povím vám jeden příběh... (Zpozorněli jste? Já většinou jo. Příběhy jsou lepší než kázání.). A v tomhle příběhu, je dobré vědět, jak to tehdy bylo s celníkama a jak to bylo s farizejema. A co to tehdy znamenalo Chrám. A je fajn alespoň tušit, co tím příběhem chtěl Ježíš říci. Ale pak je tu ten příběh sám a ten je vždycky mnohem bohatší, než jenom souhrn věcí a myšlenek. Vždycky je v něm víc, než jenom význam všech těch písmenek a slov.

Víte, na co máme být my křesťané odborníci? Myslím, že na vyprávění příběhů. Protože tak to dělal většinou Ježíš, tak to dělal ve starém zákoně Bůh. Celá naše Bible je souborem příběhů. Není to zásobárna mouder a návodů na život. Je to veliký příběh o cestě Boha s člověkem, do kterého můžeš vstoupit a žít ho. Tak proto Ježíš neřekl jenom ta moudra ale vyprávěl příběh.

A já se omlouvám, ale přece jenom ještě něco kázacího z tohodle příběhu řeknu. Vytáhnu jedno zrníčko z té převeliké hromady příběhu.

Na konci toho vyprávění Ježíš říká, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. Víte proč? Protože to po Bohu chtěl. Byl to lump, o tom není pochyb. Ale něco se stalo a on toužil po Božím odpuštění. "Bože, slituj se nade mnou hříšným." To je prosba, vlastně i trošku rozkaz. To slovo Prosím, tam nezazní. Celník to po Bohu chtěl. Víte, co chtěl po Bohu ten farizeus? Nic. Ten si vystačil sám se svou spravedlností. Nic nechtěl, nic nedostal. Navíc na to, že to byl náboženský odborník, byl docela slepý. Kousek za ním stojí lump, který právě zažívá největší zázrak v tomto vesmíru. Prožívá pokání, obrácení. Lump toužící po změně. To je zázrak. A farizeus to nevidí. Nemá pro něj naději. Naděje totiž vidí to, co může být. A on Pánu Bohu děkuje, že není jako ten celník. To má být úsměvné.

Bratři a sestry, chtějte po Bohu v modlitbě něco. A klidně toho chtějte hodně. Dokonce i odpuštění a ospravedlnění. A ještě mnohem víc. Jen si vzpomeňte na modlitbu Páně. Tu modlitbu nás naučil sám Ježíš. A víte, co ta modlitba je? To je v podstatě jenom seznam žádostí na Boha. Ježíš sám nás učí, abychom po Bohu chtěli. A hodně. Jen pozor. Když Boha o něco prosíte, něco dostanete. Jen to často bude vypadat o dost jinak, než jak jste si to představovali vy.

Ale dostanete něco. Farizeus nedostal nic.

Amen